

Nämnden Svenska rum 03.06.2025 § 60

§ 60

Svar på fullmäktigefråga gällande stödjande av privat småbarnspedagogik och utvidgande av servicesedel i Esbo

Beredning och upplysningar:
Mattila Virpi
Westerlund Mia
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen om ledamot Auli Ülle och 21 andra ledamöters fullmäktigefråga 24.3.2025 gällande att stödja privat småbarnspedagogik och utvidga servicesedelverksamhet inom småbarnspedagogik i Esbo.

Behandling

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Auli Ülle och Julia Lindholm samt 20 andra ledamöter lämnade 24.3.2025 en fråga om att stöda privat småbarnspedagogik och utöka användningen av servicesedeln i Esbo. Svaren syns i samband med frågorna som ledamöterna ställt.

1) Hur har användningen av servicesedeln utvecklats i Esbo under de senaste åren?

Servicesedeln togs i bruk inom småbarnspedagogiken i Esbo i augusti 2021.

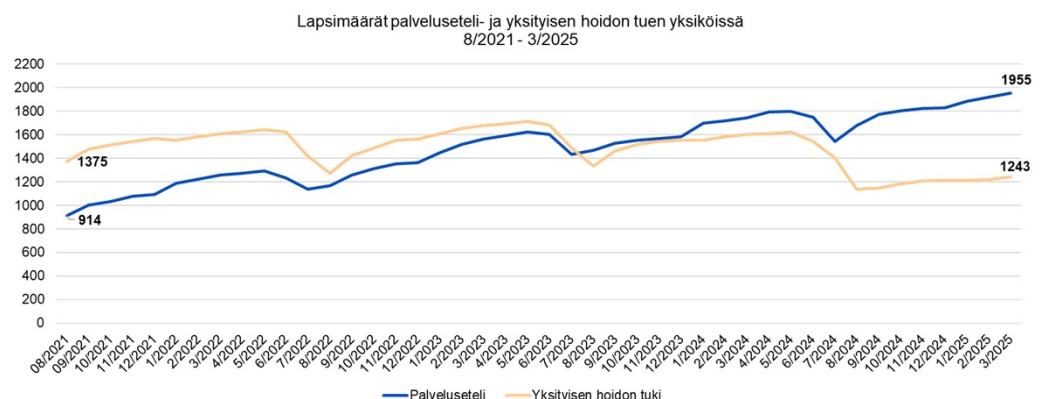

Diagram 1. Utvecklingen av antalet barn i servicesedelenheter och enheter som fungerar med stöd för privat vård 8/2021–3/2025

Diagram 1 visar utvecklingen av antalet användare av servicesedeln och stödet för privat vård av barn på månadsnivå från augusti 2021 till mars 2025. När servicesedeln togs i bruk användes den av sammanlagt 914 barn. I mars 2025 deltog sammanlagt 1 955 barn i småbarnspedagogik som produceras med servicesedel. Sedan servicesedeln infördes har användningen av den ökat stadigt, med undantag för sommartid. Samtidigt har användningen av stödet för privat vård minskat, men det sammanlagda antalet användare av stödet för privat vård och servicesedeln har ökat med över 900 barn. En del av serviceproducenterna inom stödet för privat vård har övergått till servicesedelsystemet.

Enligt uppskattning kommer antalet användare av servicesedeln att öka också under de närmaste åren.

2) Vilka är orsakerna till att en privat serviceproducent väljer stödet för privat vård i stället för att ansöka om att bli servicesedelproducent?

Serviceproducenterna beslutar självständigt om de vill verka med stöd för privat vård eller om de vill ansöka om att bli servicesedelproducenter.

När serviceproducenten verkar med stöd för privat vård har den omfattande möjligheter att reglera avgifter och övriga villkor (öppetider, semestertider, uppsägningstider, uppsägningsvillkor och så vidare) för den småbarnspedagogik som den producerar. Serviceproducenten väljer själv barnen och beslutar om de avgifter som tas ut. Avgifterna är inte inkomstbundna. Inom ramen för lagen om småbarnspedagogik och grunderna för planen för småbarnspedagogik kan serviceproducenten också besluta om innehållet i och prioriteringarna för den småbarnspedagogik den producerar. Ofta är de daghem som fungerar med stöd för privat vård mindre och de kan ha språkliga eller andra pedagogiska betoningar.

Inom servicesedelproduktionen genomförs stadens styrning med hjälp av en regelbok om servicesedeln. Länk till regelboken (på finska):

[Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirja 01082024.pdf](#)

Ur kundens synvinkel är villkoren för servicen liknande som villkoren för kommunens egen produktion, för att så många familjer som möjligt skulle välja servicesedeln. Kommunen bestämmer servicesedelns maximivärde. Avgifterna för småbarnspedagogik är inkomstbundna och desamma eller bara lite högre än avgifterna för kommunal småbarnspedagogik. Således har också familjer med lägre inkomster möjlighet till privat småbarnspedagogik som produceras med servicesedel. Serviceproducenten kan inte på motsvarande sätt som med stöd för privat vård reglera penningflödet från avgifterna för småbarnspedagogik.

3) Är servicesedelns värde i linje med Folkpensionsanstaltens andel av stödet för privat vård av barn och kommundraget för alla barngrupper (till exempel barn under tre år, barn över tre år och barn inom förskoleundervisning)?

I Esbo är målet att servicesedelns värde och kommundraget för stödet för privat vård av barn ska utvecklas jämnt så att höjningarna är relativt lika stora. Till exempel 1.3.2025 var höjningen tre procent i båda fallen.

Stöd för privat vård av barn

Kommunen finansierar de lagstadgade delarna av stödet för privat vård av barn samt kommuntilläggen. Beslut om de lagstadgade delarna av stödet för privat vård av barn fattas på riksnivå. Kommunen beslutar om eventuella kommuntillägg.

Den lagstadgade vårdpenningen och Esbotillägget till vårdpenningen betalas till alla barn oberoende av familjens inkomster. Endast familjer med låga inkomster får det lagstadgade inkomstrelaterade vårdtillägget och det därtill hörande Esbotillägget. Således får största delen av familjerna varken vårdtillägg eller kommuntillägg i anslutning till det. Vårdtillägg beviljas till fullt belopp om familjens månadsinkomster inte överstiger de inkomstgränser som anges i tabell 1 och som beräknas enligt familjens storlek. Om inkomstgränsen överskrids, minskar vårdtillägget enligt avdragsprocenten. Om familjens inkomster överskrider den övre inkomstgränsen får familjen inget vårdtillägg.

Vårdtilläggets Esbotillägg betalas till alla som får lagstadgat vårdtillägg oberoende av vårdtilläggets storlek.

Familjens storlek (personer)	Bruttoinkomster med vilka familjen får vårdtillägg till fullt belopp max. euro/mån.	Avdragsprocent	Bruttoinkomster med vilka familjen inte får vårdtillägg max. euro/mån.
2	1 160	11,5 %	3 471,70 euro/mån.
3	1 430	9,4 %	4 258,14 euro/mån.
4 tai enemmän	1 700	7,9 %	5 065, 13 euro/mån.

Tabell 1. Bestämmande av lagstadgat inkomstrelaterat vårdtillägg för stöd för privat vård av barn

Utöver stödet för privat vård av barn som kommunen finansierar tar serviceproducenten av familjen ut en avgift för småbarnspedagogik som hen bestämmer och som inte är inkomstrelaterad. Kostnaderna för stödet för privat vård av barn är således nettokostnader för kommunen till skillnad från kostnaderna för kommunal småbarnspedagogik.

Stöd för privat vård av barn inom småbarnspedagogik på daghem 1.3.2025

	Lagstadgade delar		Kommuntillägg		Stöd sammanlagt min.-max.
	Lagstadgad vårdpenning euro/mån.	Lagstadgat inkomstbundet vårdtillägg euro/mån.	Esbotillägg euro/mån.	Inkomstbundet Esbotillägg till vårdtillägget euro/mån.	Stöd för privat vård, sammanlagt euro/mån.
Barn under tre år	192,28	0–265,85	793,00	100	985,28–1351,13
Barn i åldern 3–5 år	192,28	0–265,85	524,00	100	712,28–1078,13

Barn i förskoleåldern	70,75	0–132,93	140	100	210,75–430,68
-----------------------	-------	----------	-----	-----	---------------

Tabell 2. Stöd för privat vård av barn inom småbarnspedagogik på daghem 1.3.2025

Förskoleundervisningen omfattas inte av stödet för privat vård av barn. Ersättningen som betalas för förskoleundervisning åt privata daghem som får stöd för privat vård och som godkänts som platser där förskoleundervisning kan ordnas är 530 euro per månad per barn inom förskoleundervisning. Om barnet deltar i både förskoleundervisning och i småbarnspedagogik i anslutning till denna, uppgår de stöd som serviceproducenten inom stödet för privat vård av barn får till sammanlagt 740,75–960,68 euro per månad per barn i förskoleåldern. Dessutom tar serviceproducenten av familjen ut en avgift som serviceproducenten beslutat om för småbarnspedagogikens del.

Servicesedel

Kommunen beslutar om servicesedelns maximivärde, som från 1.3.2025 är 1 008 euro. Det finns koefficienter som används för att definiera värdena på servicesedeln inom småbarnspedagogiken för barn under tre år, för barn som deltar på deltid samt för barn som deltar i småbarnspedagogik i anslutning till förskoleundervisningen.

Det fastställs en avgift som motsvarar den kommunala avgiften för småbarnspedagogik och som familjen betalar till serviceproducenten. Staden betalar serviceproducenten skillnaden mellan det maximala värdet på servicesedeln per barn och avgiften för småbarnspedagogik. Dessutom kan serviceproducenten ta ut en tilläggsavgift på högst 50 euro (så kallat pristak), varvid serviceproducentens avgift för småbarnspedagogik kan vara högst 50 euro högre än avgiften för kommunal småbarnspedagogik. Den tilläggsavgift som serviceproducenterna tar ut varierar mellan 0 och 50 euro.

	Koefficienter	euro/mån.
Servicesedelns maximivärde euro/mån.		1008,00
Barn under tre år	1,6	1612,80
Barn över tre år	1	1008,00
Småbarnspedagogik på deltid, högst 20 timmar/vecka, barn under tre år	0,6	967,68
Småbarnspedagogik på deltid, högst 20 timmar/vecka, barn som fyllt tre år	0,6	604,80
Småbarnspedagogik i anslutning till förskoleundervisning	0,5	504,00

Tabell 3. Servicesedelns maximivärde och eurobelopp per månad per barn utan pristak 1.3.2025

Förskoleundervisningen, som sker före läroplikten inleds, omfattas inte av lagstiftningen om servicesedel. Esbo stad betalar till serviceproducenten för ordnandet av förskoleundervisning en barnspecifik förskoleersättning som uppgår till 50 procent av servicesedelns maximivärde. Således är den ersättning som serviceproducenten får för ett barn i förskoleåldern som också deltar i småbarnspedagogik i anslutning till förskoleundervisningen lika stor

som ersättningen för ett barn som fyllt tre år och som deltar i småbarnspedagogik på heltid.

Kostnaderna för servicesedeln är nettokostnader för kommunen till skillnad från kostnaderna för kommunal småbarnspedagogik.

Slutsatser

När servicesedeln jämförs med stödet för privat vård av barn ska man komma ihåg att den barnspecifika inkomstrelaterade avgiften för småbarnspedagogik ingår i servicesedelns maximivärde, men avgiften för småbarnspedagogik ingår inte i stödet för privat vård, utan serviceproducenten tar ut avgiften utöver stödet för privat vård och avgiften är inte inkomstrelaterad.

Om man jämför stödet för privat vård av barn med servicesedeln inom småbarnspedagogik på heltid, kan det konstateras att om avgiften inom småbarnspedagogik för stödet för privat vård av barn är cirka 300 euro, är serviceproducentens inkomster med servicesedeln och stödet för privat vård av barn av samma storleksklass. I fråga om barn under tre år måste serviceproducenten som fungerar med stöd för privat vård ta ut en avgift för småbarnspedagogik på cirka 600 euro för att få ungefär samma ersättning som med servicesedeln. För ett barn som deltar i småbarnspedagogik i anslutning till förskoleundervisningen skulle en serviceproducent som fungerar med stöd för privat vård vara tvungen att ta ut en nästan lika stor avgift för småbarnspedagogik på deltid som för småbarnspedagogik på heltid, för att få en ersättning som är ungefär lika stor som servicesedeln.

	Servicesedel (inkl. avgift för småbarnspedagogik)	Stöd för privat vård, minimum (exkl. avgift för småbarnspedagogik)
Barn under tre år	1612,80	985,28
Barn över tre år -->	1008,00	712,28
Förskoleundervisning + småbarnspedagogik	1008,00	740,75

Tabell 4. Jämförelse av servicesedeln och stödet för privat vård av barn

Jämförelsen har gjorts med minimistorleken för stödet för privat vård av barn, varvid ett eventuellt vårdtillägg inte har beaktats, eftersom endast få familjer som använder stödet för privat vård av barn får vårdtillägg.

4) Hur kan Esbo stad utveckla servicesedeln så att allt fler privata serviceproducenter ska kunna fungera som servicesedelproducenter?

Servicesedelns värde och övriga villkor bör utvecklas i samarbete med serviceproducenterna. Man måste också lyssna på familjernas åsikter till exempel om verksamhetens kvalitet. Användningen av servicesedeln baserar sig på familjernas val. Det behövs en ökad efterfrågan på småbarnspedagogik som produceras med servicesedel, som sedan lockar serviceproducenterna att ansöka om att bli servicesedelproducenter. Familjerna uppskattar högklassig småbarnspedagogik nära hemmet, för vilken det tas ut en avgift som ligger så nära den kommunala avgiften för småbarnspedagogik som möjligt.

En ökad servicesedelproduktion förutsätter ökad privat småbarnspedagogik. För privat småbarnspedagogik behövs tomter på vilka daghem kan byggas.

Det ska stiftas en lag om servicesedeln inom småbarnspedagogiken. Lagutkastet har varit på remissrunda och Esbo stad har gett ett utlåtande om det. Avsikten är att lagen ska behandlas i riksdagen inom den närmaste framtiden. Den nya lagstiftningen kan medföra ändringar i de villkor som i fortsättningen ska iakttas vid användningen av servicesedeln och orsaka behov av ändringar i de nuvarande villkoren.

5) Hur kan modellen med stöd för privat vård av barn stödjas och utvecklas som ett jämlikt alternativ till servicesedeln och vilka konsekvenser skulle det ha för användningen av servicesedeln?

Servicesedeln är ett sätt för kommunen att ordna småbarnspedagogik enligt lagen om småbarnspedagogik. Bestämmelser om stöd för privat vård av barn finns däremot i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) och stödet för privat vård av barn hör inte till kommunens sätt att ordna småbarnspedagogik enligt lagen om småbarnspedagogik.

Servicesedeln och kommuntillägget till stöd för privat vård av barn kan utvecklas parallellt, men logiken i dessa stödformer skiljer sig avsevärt från varandra, vilket framgår av tidigare punkter i detta svar.

Det är ändamålsenligt att servicesedelns värde och kommuntilläggen till stödet för privat vård av barn utvecklas jämlikt så att höjningarna är relativt lika stora, samtidigt som man bevarar den avvikande logiken i de två olika systemen.

Avslutningsvis

Fullmäktige har i samband med behandlingen av budgeten för 2025 beslutat att staden ska öka andelen stöd för privat vård för privata daghem och servicesedelproduktionen inom småbarnspedagogiken. För att främja det av fullmäktige godkända målet att den privata småbarnspedagogikens andel höjs till 35 procent görs en omfattande kartläggning av lämpliga daghemstomter och planläggning som krävs. Dessutom inleds en marknadsdialog med företag inom småbarnspedagogiken.

Staden räknar ut de totala kostnaderna (inklusive investeringar) per barn för de olika formerna av stadens egen småbarnspedagogik så att de kan jämföras med kostnaderna för köpta tjänster. På basis av kalkylen bedöms kostnadseffekterna av en ökning av andelen privat småbarnspedagogik samt fastställs målnivåer och färdvägar jämte mätare. Utredningens resultat föreläggs de politiska organen senast i september 2025.

Temana för fullmäktigefrågan bereds närmare som en del av det utredningsarbete som nämns ovan.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

